

letnik XXXVII – številka 160 – maj 2022

Vipavski glas

Odprta kuhna v Vipavi!

Sobota, 21. maj,
od 11. do 21. ure, Glavni trg

ODPRTA KUHNA

• FOOD MARKET •

Izza občinskih zidov

Izredna aprilaska seja

Četrta izredna seja Občinskega sveta Občine Vipava je bila v ponedeljek, 19. aprila 2022, ob 16. uri. Prisotnih je bilo 13 svetnikov. Na dnevnem redu je bila zgojena ena točka: Sklep o potrditvi novelacije investicijskega programa (IP) in potrditev predinvesticijske zasnove (PIZ) za projekt Glavni trg kot izhodišče turističnih doživetij. Po potrditvi dnevnega reda je vsebino sklepa predstavila Andreja Ferjančič.

Predmet prijave na razpis je revitalizacija središča Vipave. Glavne znamenitosti v Vipavi so: Izviri reke Vipave, Lanthierijeva graščina s parkom ter sam Glavni trg kot trško jedro Vipave. Trg predstavlja dostopni element med naravnimi in kulturnimi znamenitostmi v mestu, poleg tega pa lahko služi kot izhodišče za vse turistične znamenitosti. Dostop do trga je možen s severa in z juga po enosmernih ulicah, z zahoda pa po dvosmerni cesti. Prenova zagotavlja ravno to: dostopnost do najbolj prepoznavnih turističnih točk v kraju brez uporabe avtomobila. Ta bo omogočila tako turistom kot domačinom nov vpogled v kulturne in naravne znamenitosti kraja. Z umikom avtomobilov in parkirišč iz samega središča vzpostavljamo nov prometni režim prihoda v kraj na način, ki posamezniku omogoča raziskovanje na trajnosten način. Projekt je zasnovan tako, da turiste in obiskovalce občine Vipava s pomočjo novih doživetij usmerja po celotni občini. Petindvajset doživetij predstavlja 25 puttov (kipov dečkov), na katerih bomo našli povezavo do doživetja. Poleg omenjenih doživetij želimo ustvariti na dostopnem trgu novo dodatno ponudbo, kot so razstave, Vipavska tržnica, izvesti delavnico ter Zero Waste certificiranje za tri dogodke. Za izvedbo doživetij bomo potrebovali investicijo v opremo za izboljšanje turistične ponudbe, ki je povezana z oblikovanjem turističnih produktov na ali ob javni infrastrukturi (oder, stole, ozvočenje, daljnogledi, polnilnice za kolesa, šotor, table za ponudbo na Glavnem trgu, IG okvir Stari grad, miza Stari grad ter gostinsko opremo). Putte, ki se nahajajo okrog Glavnega trga, bomo opremili s QR kodami, ki bodo predstavljale vsaka svoje doživetje v občini Vipava.

Cilj projekta je torej sprememba Glavnega trga v izhodišče za ogled številnih znamenitosti Vipave (trško jedro, kompleks Lanthierijeve graščine, izvire Vipave),

hkrati pa lahko postane urbani smerokaz za znamenitosti v bližnji in srednje oddaljeni okolici. Z vlaganji preoblikujemo javno turistično infrastrukturo v središču in s tem izboljšujemo funkcionalnost, varnost in kakovost prostora ter dvigamo kakovost storitev in doživetij turistov. Podlago za izvajanje vseh vsebin bo predstavljala prenova glavnega trga v dveh fazah, in sicer faza A – del Glavnega trga med parkom in Lanthirijevim dvorcem, ki je bila predstavljena v sklopu prijave na razpis Ministrstva za kulturo. Projekt faze B pa se predstavlja z investicijskim programom in predinvesticijsko zasnovo. Strošek gradbenih del znaša po projektantski oceni (brez DDV) v fazi B skupaj 2.349.017,17 €. Poleg tega bomo morali zagotoviti še sredstva za tako imenovane »mehke vsebine« ter za stroške tržnega komuniciranja in informiranja ciljnih javnosti (do max 5 % - pogoji razpisa), stroške gradbenega nadzora in projektne ter investicijske dokumentacije.

Po predstavitvi so svetniki postavili nekaj vprašanj. Predvsem jih je zanimala časovnica izvedbe predstavljenih faz ter kdaj lahko pričakujemo rezultate obeh razpisov.

Predlog sklepa je šel na glasovanje: 11 svetnikov je glasovalo ZA, 2 sta bila vzdržana.

Redna aprilaska seja

Trideseta redna seja Občinskega sveta Občine Vipava je bila v četrtek, 21. aprila, ob 17. uri. Na dnevnem redu je bilo predvidenih 10. točk.

Po potrditvi dnevnega reda ter zapisnikov, ostalo je le še odprto vprašanje termina majske in junijske seje, je sledila potrditev poročila o izvajanju sklepov prejšnjih sej z manjšimi pripombami.

V tretji točki dnevnega reda je Alenka Močnik predstavila Sklep o cenah programov Otroškega vrtca Ajdovščina. Predlagana nova cena je v primerjavi z zadnjo sprejeto ceno višja za prvo in drugo starostno obdobje za cca. 7 % zaradi povečanih stroškov dela zaposlenih, materialnih stroškov, ki so višji za 10 % in stroškov živil, ki so višji kar za 20 %. Svetniki so predlog sklepa soglasno podprli.

V naslednji točki je občinski svet obravnaval Soglasje k sklepu sveta zavoda OŠ Draga Bajca Vipava glede razpore-

ditve presežka prihodkov nad odhodki. Pomočnica ravnateljice Silvija Makovec je obrazložila, da je presežka prihodkov nad odhodki v skupni višini za 55.074,24 €. Sredstva bi namenili klimatizaciji šole, kupili bi stroj za čiščenje, omare, stole ter knjižnično gradivo. Del sredstev bi ostal nerazporejen. Tako odbor kot tudi svet je Soglasje soglasno podprl.

V isti točki so obravnavali tudi razporeditev presežkov prihodkov nad odhodki Zavoda za turizem Trg Vipava. Ta je v letu 2021 znašal 1.262,00 € in ga nameravajo porabiti za nakup prenosne klimatske naprave. Odbori so predlog podprli, enako velja tudi za svet.

Sledilo je soglasje k določitvi redne delovne uspešnosti direktorja Lavričeve knjižnice Ajdovščina ter direktorice Zavoda za turizem Trg Vipava. Na podlagi mnenja vseh članov Sveta je bila uspešnost direktorja Lavričeve knjižnice Ajdovščina Arturja Lipovža ocenjena s 84,75 %, določili so tudi, da se za izplačilo redne delovne uspešnosti nameni 3,5 % osnovne plače direktorja. Svetniki so soglasno potrdili soglasje. Svet Zavoda za turizem TRG Vipava je predlagal, da se direktorici Barbari Repovš iz naslova redne delovne uspešnosti izplača znesek 515,80 € bruto, kar predstavlja 2 % letnih sredstev osnovne plače direktorja. Tudi to soglasje so svetniki soglasno podprli.

Barbara Repovš je v sledeči točki Občinskemu svetu predstavila Letno poročilo Zavoda za Turizem Trg Vipava. Zavod je prijavil dva projekta LAS, na katerih je bil tudi uspešen. Izvedli so projekt Znameniti Vipavci, projekt Vinoreja, prijavi in sodelovali so na razpisu STO, urejali so spletne strani in profile družbenih omrežij, organizirali lokalno turistično vodenje, izvajali promocijske aktivnosti, sodelovali v uredništvu Vipavskega glasa, sodelovali pri kampanjah »Zdaj je čas. Moja Slovenija«, »Čas za vas« in »Čas za vas. Zavrtimo skupaj kolo življenja v pravo smer!«, koordinirali prireditve in dogodke, sodelovali z lokalno skupnostjo, izvajali tržne dejavnosti in izvajali aktivnosti TIC-a.

V nadaljevanju je občinski svet seznanila tudi s Poročilom o trajnostnih dosežkih v destinaciji Vipava – Zelena shema slovenskega turizma. V letu 2021 so začeli pripravljati Vizijo turističnega razvoja destinacije Občina Vipava. Pomembnejši

projekt v preteklem letu je bila izvedba usposabljanja za lokalne turistične vodnike in s tem pridobitev novih vodnikov. Na spletni strani so redno posodabljali ponudbo ter obveščali o trajnosti. V izdelavi je nova destinacijska spletna stran, kjer bo posebna podstran namenjena trajnosti na destinaciji. Na ravni občine je bil sprejet Odlok o vzdrževanju čistoče in splošnem redu v Občini Vipava. Za namen opredelitve Vizije turističnega razvoja v letu 2022 načrtujejo izvedbo delavnic s turističnimi deležniki. Organizirali bodo Zeleni dan za turistične ponudnike z namenom ozaveščanja in izobraževanja o trajnostnih shemah, rabi vode, odpadkih, energiji, podnebnih spremembah ... Večja aktivnost bo na področju anketiranja obiskovalcev, ponudnikov ter prebivalcev. Na nov destinacijski portal bodo vnašali vsebine o trajnosti.

Sledila so vprašanja in pobude svetnikov, ki so povprašali, kdaj lahko pričakujejo se-

stanek z občani glede ureditve Glavnega trga v Vipavi, kako je s kampiranjem na črno, predlagali so, da se strokovnim sodelavcem Osnovne šole zagotovi zadostno število parkirnih mest na novem parkirišču, zanimalo jih je, kako je s projektom za ureditev centra Vrhpolja ter nadaljevanjem rekonstrukcije ceste proti Vrhpolju. Vprašali so, kakšen je odziv kmetov na predlagani namakalni sistem, motilo jih je zmanjšanje sredstev za Košarkarski klub, povprašali so, kako je s spreminjanjem mej krajinkega parka ter kako je s širjenjem obrtnih con, zanimalo jih je, kakšno je stanje v Agroindu ter kdaj lahko pričakujejo začetek ureditve Trga Ljubezni v Vrhpolju. Zanimalo jih je tudi, kje se zatika pri projektiranju pločnika proti Gradišču, kaj je z razširitvijo oziroma parkomatom pod Turo, kaj se dogaja z avtobusnim postajališčem v Dupljah, v kakšnem stanju je izdelava sprememb in dopolnitev občinskega prostorskega načrta ter v kakšni

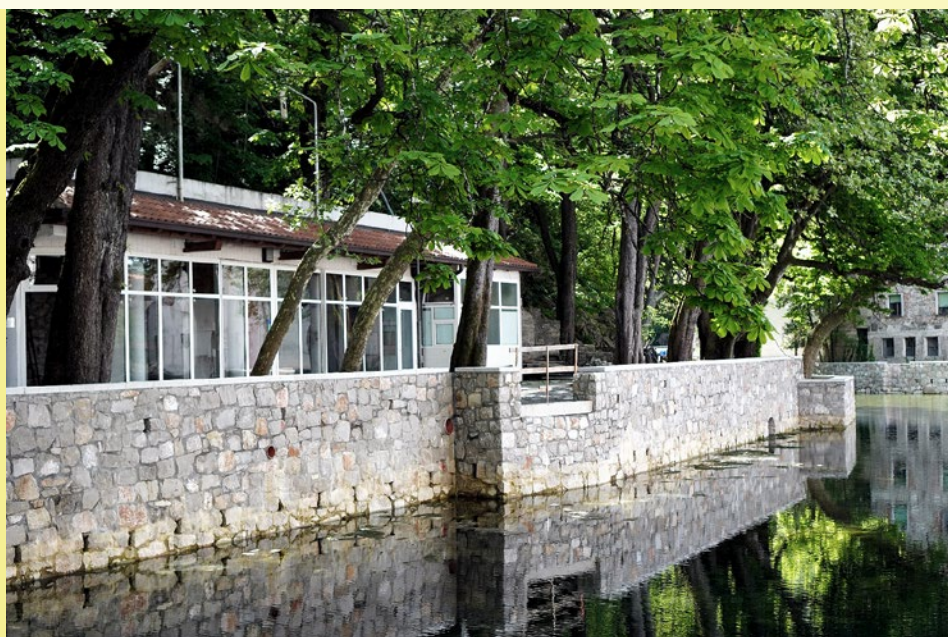
fazi je obnova Hiše Zdravljica. Svetniki so tudi opozorili na sumljivo »družčino«, ki se rada zadržuje pri šolskem igrišču.

V predzadnji točki dnevnega reda je Goran Troha Žvokelj predstavil zaključni račun proračuna Občine Vipava za leto 2021. Skupaj je bilo prihodkov 6.466.610 €, odhodkov pa 6.072.457 €, presežek je bil 394.153 €, odplačali so 164.517 € dolga. Plan je bil realiziran 69 %, v primerjavi s preteklim letom pa so se prihodki znižali za 5 %. Svetniki so pohvalili dobro pripravljene zaključni račun proračuna, ki je obsegal 165 strani, in ga soglasno potrdil.

V zadnji točki je Jure Dolinar predstavil Sklep o soglasju k pravnemu poslu razpolaganja s stvarnim premoženjem na Gočah. Gre za zamenjavo zemljišč za potrebe vodohrana, s katerim bi Občina Vipava pridobila zanjo pomembno nepremičnino. Petnajst svetnikov je glasovalo ZA, eden je ostal vzdržan. Luka Lango

Javni razpis

Obveščamo vas, da je na spletni strani Občine Vipava (obcina.vipava.si) objavljen razpis za oddajo gostinskega lokala Podskala v najem. Vse informacije, razpisni pogoji in dokumentacija so dostopni na spletni strani v razdelku Javni razpisi in objave.

Uvod v namakanje poljščin

Podnebne spremembe s pogostejšimi sušnimi obdobji vedno bolj vplivajo na zmanjšanje pridelave poljščin in na nepredvidljivost njihove pridelave brez možnosti namakanja. V Vipavski dolini ugotavljamo, da v zadnjih 30 letih težko najdemo leto, kjer smo dosegli polne pridelke poljščin tudi brez namakanja. Pomanjkanje vode najbolj prizadene kulture, ki so na njivah preko poletja, kot so koruza, krompir, soja, krmni grah pa tudi sončnice. Ozimna in jara žita pa najbolj prizadenejo suše v času razraščanja v marcu in tudi prisilno dozorevanje zaradi

suše v juniju in juliju. Namakani posevki nam zagotavljajo stabilen kakovosten pridelek, ki omogoča zanesljivejše doseganje načrtovane višine pridelkov.

V poljedelstvu se lahko uporabljajo vse razpoložljive tehnologije namakanja: kapljično namakanje, pivot sistemi, bobenski namakalniki (rolomati) ter namakanje z razpršilci oziroma mikrorazpršilci. Za kulture, sejane v vrste, se zaradi učinkovitejših in manjših porab vode tudi v poljedelstvu že uporablja tudi kapljično namakanje (hmelj, buče, sladka koru-

za), razpršilce uporabljamo pri pridelavi krompirja, bobenske namakalnike pa pri pridelavi koruze, pšenice, krompirja in sladkorne pese.

Voda v tleh je nepogrešljiva za rast rastlin. Nahaja se v talnih porah in vpliva na biološke, fizikalne in kemične procese v tleh. Rastline lahko črpajo hranila in vodo prek korenin samo v obliki talne raztopine. Gnojila, ki jih potrosimo po tleh ali zadelamo v tla, lahko koristijo rastlinam samo, če se raztopijo v vodi in pridejo v območje korenin. Nekatera hranila so ta-

koj dostopna rastlinam, večino pa morajo razgraditi še mikroorganizmi, ki so v tleh. V suhih tleh brez vode prehrana rastlin ni mogoča. Voda vpliva tudi na temperaturo in zračnost tal ter mikrobiološko aktivnost, zato je ključni dejavnik rodovitnosti tal.

Namakanje je odvisno od lastnosti tal, vremenskih razmer in kmetijske rastline. Talno-hidrološke lastnosti določata vodno - zadrževalna sposobnost tal in infiltracijska sposobnost. Tla so trifazni sistem, ki ga sestavljajo trdni delci različnih velikosti (melj, glina, pesek), plini (zrak) in tekočine (voda). Težja tla z več glinasto - meljastih delcev vežejo več vode kot denimo lahka tla z veliko peščenih delcev. Na akumulacijo vode v tleh močno vpliva tudi struktura tal in prisotnost organske snovi oziroma humus.

Ko so vse talne pore zapolnjene z vodo, so tla zasičena, govorimo o polni vodni kapaciteti. Voda iz velikih por odteče po nekaj dneh, odvisno od tipa tal, iz lahkih tal po enem dnevu, iz težkih tal v treh dneh. To je t. i. gravitacijska voda, ki za rastline ni pomembna, napaja pa podtalnico. Takrat pride namesto vode v makropore zrak. Ko odteče gravitacijska voda, pridemo do vode, ki je pomembna za rast in razvoj rastlin. Ta voda je (odvisno od oddaljenosti od talnega delca) z večjo ali manjšo silo vezana na talne delce in se imenuje »rastlinam dostopna voda«, točka, ko nastopi, pa poljska kapaciteta tal. Nikoli ne namakamo prek točke poljske kapacitete, saj ta voda odteče, ne da bi koristila rastlinam. Pretirano namakanje povzroči tudi nepotrebno izpiranje hranil v podtalnico in negativno vpliva na rodovitnost tal in kvaliteto pridelkov.

Rastline črpajo iz tal vodo z raztopljenimi hranilnimi snovmi na osnovi razlik v tlaku celičnega soka (sesalna moč korenin). Največjo sesalno moč korenin doseže rastlina tik pred venenjem, povprečno se giblje od 10 do 30 barov pri kulturnih rastlinah. Za rastline razpoložljiva voda se Preglednica 1: Primer izračuna skupne potencialne evapotranspiracije za koruzo (Vir: M. Černe)

KORUZA	faza	2. faza	3. faza	4. faza	Skupno
trajanje v dnevih	20	50	60	30	
koeficient koruze po razvojnih fazah - Kc	0,40	0,80	1,15	0,70	
Eto (referenčna evapotranspiracija) v mm/dan	3,2	4,0	5,1	2,8	
ETc (potencialna evapotranspiracija) v mm	26	160	352	60	598

tako v tleh nahaja med poljsko kapaciteto in točko venenja, kar je za rast rastlin najugodnejše. Vodna kapaciteta tal je odvisna od strukture, teksture, prisotnosti organske snovi v tleh in kemijskih lastnosti. Okvirne količine rastlinam dostopne vode v tleh se gibljejo od 25 do 100 mm/m² tal pri lahkih tleh, od 100 do 175 mm/m² tal pri srednje težkih tleh in od 175 do 250 mm/m² tal pri težkih tleh. Podatki o kapaciteti tal za zadrževanje rastlinam dostopne vode so v pedološki karti na voljo za vse katastrske občine v Sloveniji. Z namakanjem omogočimo, da so tla vedno optimalno vlažna.

Za namakanje kmetijskih zemljišč je pomembna tudi stopnja infiltracije vode v tla ali vpojna sposobnost tal. Pomembno je, da pri dnevnih obrokih namakanja ne presežemo stopnje infiltracije, saj s tem uničujemo strukturo tal (erozija) in vplivamo na izpiranje hranil ter trošimo preveč vode. Voda pronica hitreje v peščena, lahka tla kot v glinasta, težka tla in tudi hitreje v suha kot mokra tla. Stopnja infiltracije tal je odvisna od teksture in strukture tal, vsebnosti vode v tleh, zbitosti tal in ujetega zraka v tleh ter vsebnosti humusa. Infiltracijsko sposobnost tal izražamo v mm/h. Če je ta vrednost manjša kot 15 mm/h govorimo o nizki infiltracijski sposobnosti tal, vrednost od 15 do 50 mm/h pomeni zmerno in vrednost nad 50 mm/h visoko infiltracijsko sposobnost tal.

Odločitev za začetek namakanja je odvisna od količine padavin, od količine izhlapele vode iz tal in rastlin (potencialna evapotranspiracija - ETo), koeficienta rastline (Kc) in od razpoložljive vode v tleh (poljska kapaciteta tal za vodo -PK).

Koeficienta rastline (Kc) izraža potrebo po vodi v posameznih razvojnih fazah posameznih rastlin (vzvik, začetna rast, cvetenje, zorenje) in trajanju razvojnih faz v dnevih. Za ta izračun potrebujemo podatek o referenčni dnevni evapotranspiraciji (ETo), ki jo merijo na aktivno rastoči travi dnevno na vseh glavnih meteoroloških

postajah ARSO, kjer dobimo podatke za našo lokacijo. Povprečno evapotranspiracijo v mm/dan pomnožimo s koeficientom rastline v ustrezni fazi rasti in dobimo skupno izhlapevanje oziroma porabo vode pri določeni kulturi, kot je prikazano v preglednici 1.

Skupna potencialna evapotranspiracija (ETc) v mm v našem primeru znaša 598 mm za koruzo. Od te vrednosti moramo odšteti še padavine v mm, da dobimo poenostavljen izračun skupne potrebne količine vode, ki jo moramo dodati rastlinam v posameznih obdobjih z namakanjem.

Za spremljanje in kontrolo rastlinam dostopne vode v tleh uporabljamo tenziometer, ki meri silo, s katero je voda vezana v tleh. Višja kot je sila vezave vode v tleh, bolj so tla suha. V zadnjem času se za merjenje vlage v tleh uporabljajo elektronski merilniki za daljinsko zaznavanje.

Za pomoč bolj strokovnemu namakanju bi bilo nujno, da bi vsaj za namakalna območja v Sloveniji zaživel agrometeorološki informacijski sistem, ki bi kmetovalcem nudil napoved namakanja, za kar že obstajajo računalniški modeli in podatki (ARSO, BF), potrebno je le nekaj sodelovanja med različnimi javnimi inštitucijami.

Pripravila: Anka Poženeš, univ. dipl. inž. agr. KGZS, Kmetijsko gozdarski zavod Nova Gorica

VIRI:

Černe M., Ptuj 2019, Tehnološka navodila za namakanje

Majer D. et al, MKGP 2014, Tehnološki ukrepi pri pridelavi koruze za zmanjšanje vpliva suše
MKGP 2008, Tehnološka priporočila za zmanjšanje občutljivosti kmetijske pridelave na sušo
Novak Z., Bled 2008, Možne rešitve za prilagajanje poljedelskih kultur podnebnim spremembam

V SKRBI ZA ZDRAVJE

ČETRTEK, 26. 5. 2022
TRG PAVLA RUŠTA, VIPAVA

Vljudno vabljeni na dogodek pod naslovom: V skrbi za zdravje - z vami Fakulteta za vede o zdravju Univerze na Primorskem.

Študentje in zaposleni Fakultete za vede o zdravju bodo popestrili Trg Pavla Rušta v četrtek, 26. 5. 2022, med 10. in 14. uro s pestrim naborom aktivnosti za vse generacije. Izvajali bodo meritve krvnega tlaka in sladkorja v krvi ter organizirali poučne delavnice s poudarkom na skrbi za zdravje v vsakdanjem življenju. Vabljeni!

Odziv na odprto pismo županu

Vljudno prosim za obvestilo, da Mitja Lavrenčič, stanujoč v Vipavi, nisem sodeloval pri odprtemu pismu županu, ki je bilo objavljeno v aprilski številki Vipavskega glasu.

Ker sem bil že večkrat pohvaljen ali napačen zaradi različnih pobud in izjav, brez da bi jih izrekel ali pri njih sodeloval, uredniški odbor prosim, da v naslednji številki Vipavskega glasu jasno objavi, da je prvo

podpisani Mitja Lavrenčič iz **Vrhopolja**, član svetniške skupine Socialnih Demokratov. V občini Vipava živimo najmanj trije z enakim imenom in priimkom. Kljub temu da v mnogo mandatih nisem bil izvoljen za svetnika, sem priročna oseba za dežurnega krivca. Občina Vipava je očitno tako majhna, da me marsikateri občan pozna in nekako poveže z občinsko politiko, pa tudi javnimi naročili. Kot primer naj na-

vedem, da so me pred nekaj meseci »obsodili«, da sem že štirikrat izdelal načrte ureditve Lantierijevega trga, čeprav tega nisem počel niti enkrat.

Za vašo objavo se vam zahvaljujem in vas lepo pozdravljam!

Mitja Lavrenčič

Čisto navaden občan občine Vipava

Gočani na Štjaku

Športno društvo Hudournik Goče je na praznično sredo, 27. aprila, organiziralo pohod na Štjak. Po nočnem dežju je zjutraj posijalo sonce in pričaralo kristalno čisto nebo. Pohodniki smo se zbrali pred Osnovno šolo na Gočah in krenili čez Šuštrjovc, mimo Jasena in Tromeje na Štjak. Med potjo smo občudovali razglede na Vipavsko dolino ter opazovali naravo, ki se prebuja. Na Štjaku nas je sprejel Damjan Turk, ki nam je predstavil domačo cerkev sv. Jakoba in zgodovino Štjaka. Nato nas je pred staro šolo pričakala predsednica KS Štjak Natalija, ki nam je

izrekla dobrodošlico ter nas povabila na zelo dobro joto. Po sladici in kavi smo si ogledali šolo jahanja Konjeniškega kluba Štjak, kdor je želel, je lahko šel tudi na vožnjo s kočijo. Štjak je navdušil vse poho-

dnike, zato se bomo k sosedom še večkrat odpravili peš. Vsem, ki so nas toplo sprejeli, se še enkrat zahvaljujemo.

Anja Godnič

Vrtnarsko srečanje z Damjano na Gočah

V sredo, 20. aprila, smo po dveh letih premora v prostorih KS Goče pripravili uvodno srečanje v novo vrtnarsko sezono. Z nami je izkušnje o težavah v vrtnarjenju delila Damjana Benec, uni. dipl. inž. agr. Podrobneje smo spoznali boleznin škodljivce, ki jih ta čas srečamo na vrtu. Da škodljivce in bolezni opazimo na našem vrtu ali njivi, se je potrebno najprej sprehoditi in pozorno opazovati, kakšne so rastline: poškodovane, preluknjane, obgrizene ali so na listih plesnivi madeži. Spregovorili smo, kako si lahko pomagamo z naravnimi pripravki in kako lahko preprečimo hujše poškodbe in propad vrtnine. Če želimo, da je rastlina zdrava in krepka, jo moramo posaditi tja, kjer ji najbolj ustreza in ji izbrati pravega soseda. In, seveda, potrebno je kolobariti in vrtnine saditi v mešanih posevkih z drugimi vrtninami ali zelišči, ki odvrčajo bolezni in škodljivce. Rastline lahko pred boleznimi in škodljivci varujemo tudi s pomočjo naravnih pripravkov. Ob napadu škodljivcev in bolezni ukrepamo takoj, ko jih opazimo. Nekatere lahko uničimo kar ročno ali jih pobiramo (polže, zlato minico,...), druge pa poškopimo z doma izde-

lanimi pripravki. Eden takih je pripravek iz pelina, ki deluje proti večini vrst listnih uši, proti večini gosenic in mravelj. Na to, da se je na naših vrtninah naselila glivična bolezen, nas opozorijo predvsem znaki na listih. Najprej bomo opazili madeže različnih oblik. Navadno lahko bolj zanesljivo prepoznamo bolezen šele, ko list obrnemo in se prepričamo, kakšni so znaki na spodnji strani. Če je na spodnji strani list posut s pepelnato sivimi trosi, gre lahko za prave plesni, med katerimi so najpogostejše solatna plesen, paradižnikova plesen, čebulna plesen, kumarna plesen. Ko najdemo na spodnji strani rjavkaste troske v obliki izboklin, gre za rje. Rje na vrtninah najdemo največkrat na fižolu ali čebulnicah. Listi so lahko tudi popolnoma beli, kar je tipično za pepelasto plesen, ki se največkrat pojavi na grahu, kumarah ali bučkah. Na listih opazimo okrogle ali nepravilno oblikovane pege, ki so sive ali rjave barve, včasih so tudi ugreznjene, ko gre za pegavost. V primeru, da so listi preluknjani ali obgrizeni ob robovih, pomislimo na napad škodljivcev. Če so to kapusnice ali križnice (zelje, brokoli, redkvice ...), so bili na delu hroščki bolhači.

Če so druge vrtnine, pomislimo na napad gosenic ali polžev. Gosenice in polži preluknjajo, obgrizejo tudi plodove.

Uvodno srečanje v vrtnarsko sezono je prineslo nova znanja, izkušnje in menja-mnenj. Ker bomo v tem času veliko na prostem, smo srečanje zaključili s pripravo naravnega repelenta proti komarjem in klopom.

Anja Godnič

1. maj v Ložah

S kurjenjem kresov na predvečer praznika dela so delavci opozarjali na svoje pravice. V današnjih časih so kresovi namenjeni predvsem prijetnemu druženju. Tudi v Ložah sta David Mohorčič in David Rener poskrbela, da je na predvečer praznika dela zagorel mogočen kres nad vasjo. Na

S'dovcu se je zbralo veliko vaščanov, preživeli smo nepozaben in zabaven večer.

Včasih se je praznovanje praznika dela začelo že zgodaj zjutraj, in sicer z godbami, ki so zaigrale delavske budnice. Številni kraji še danes ohranjajo to tradicijo. Tradiciji se je letos pridružila tudi vas Lože. Po glavni cesti proti šoli je zazve-

nela prijetna godba. Obiskal nas je Pihalni orkester Vrhpolje. V vas so prinesli dobro voljo in nepozabno doživetje, saj so vaščanom popestrili praznik. Veseli smo, da bo budnica za prvi maj postala stalnica naše vasi in da smo skupaj kot vas zakorakali v pomladni mesec maj.

Ana Lulik

Tekmovanje iz prve pomoči

V torek, 5. aprila, je ekipa osmošolcev z vipavske šole - Matic Lozej, Jure Nabergoj, Tai Bratož, Izak Margon, Sara Kopatin, Anja Čoha in Vanesa Gregorc - pod mentorstvom učiteljice Petre Batagelj odšla na tekmovanje v znanju prve pomoči.

Na tekmovanju, ki je potekalo na OŠ Dobravlje, smo tekmovali učenci osnovnih šol iz Vipave, Ajdovščine, Šturij, Dobravelj ter dve ekipi s Cola.

Najprej nam je pozdravno besedo namenila ravnateljica OŠ Dobravlje, nato pa smo poslušali glasbeno točko kitaristk.

Samo tekmovanje je bilo sestavljeno iz dveh delov: teoretičnega in praktičnega. Ko smo rešili test, smo dobili malico. Nato smo se odpravili na praktični del, ki je bil sestavljen iz treh delovišč. Le-ta so prikazovala vsaka svojo nesrečo, mi pa smo morali ponesrečencem pomagati.

Ko smo končali, smo se vse ekipe znova zbrale za razglasitev rezultatov. Prvo mesto so zasedli učenci iz Šturij, drugo učenci iz Dobravelj in tretje učenci iz Ajdovščine, ostali pa smo bili dobri četrti.

Ne glede na uvrstitev smo na tekmovanju pridobili izkušnje in se imeli na sploh super, z uvrstitvijo pa, upamo, bomo imeli več sreče naslednje leto.

Vanesa Gregorc, 8. a

Branje nam odpre nov pogled na svet

Vključeni v projekt Rastem s knjigo smo imeli sedmošolci v torek, 12. aprila 2022, kulturni dan.

Najprej smo se peš odpravili v Vrhpolje, kjer nas je pričakala upokojena učiteljica Lea Kobal. V rimski sobi smo se posedli na lesene stolčke in si ogledali poučen film o Teodoziju in bitki pri Mrzli reki. Po ogledu smo na igrišču pomalicali in igrali različne igre z žogo.

Sledila je vrnitev v Vipavo. Druga skupina si je na poti v Vipavo ogledala še mozaike Marka Rupnika v cerkvi sv. Primoža in Felicijana.

Naš naslednji cilj je bil obisk Lavričeve knjižnice v Vipavi. Prijazna knjižničarka Valentina Tominec nam je predstavila knjižnico. Povedala je, kako postaneš član Lavričeve knjižnice in nam predstavila letošnjo darilno knjigo Vinka Möderndorferja *Jaz sem Andrej*. Seznanila

nas je s projektoma Beremo s tačkami in Ure pravljic za otroke iz vrtca. Da nekatere knjige lahko beremo tudi na pametnem telefonu ali računalniku, smo videli na spletni strani Biblos. Pred ogledom knjižnice smo še rešili anketo o tem, koliko knjig preberemo letno.

Tako se je zaključil poučen in zanimiv kulturni dan.

Hana Živec, 7. c

Spoznavanje velikonočnih običajev z najmlajšimi

Velikonočne ustvarjalnice

V četrtek in petek pred praznikom velike noči so imeli prvošolci v Vipavi tehniški dan – velikonočne ustvarjalnice. Z velikim pričakovanjem in navdušenjem so pričeli z izdelovanjem okrasnih izdelkov. Vztrajno so rezali, lepili, oblikovali in nastali so velikonočni zajčki, ki so zasedli kar celo tablo. Nadaljevali so s podstavki za pirhe. S pomočjo praskanke so nastali zanimivi okraski na papirnih pirih. Učenci so spet dokazali svojo ustvarjalnost. Nastale izdelke so odnesli domov, da so služili kot praznični okras njihovih domov.

Učiteljice 1. a in 1. b razreda

Veliki petek v Podnanosu

Na veliki petek, 15. 4. 2022, smo v 2. razredu podružnice Podnanos pekli velikonočne ptičke. Za nekatere slovenske pokrajine so bili nekdanj značilni velikonočni kruhki, pletenice in ptički iz kvašenega testa. Kvašene ptičke so v velikonočnem

času pekli predvsem na Primorskem in v Beli krajini. Med prazniki so jih v dar dobili otroci, medtem ko so starejši posegali po velikonočni potici.

Po krajšem uvodu o tradiciji peke ptičkov smo se pogovorili še o ostalih običajih velike noči, nazadnje pa smo začeli s peko

velikonočnih ptičkov. Najprej smo recept natančno preučili, pripravili sestavine in pripomočke za peko ptičkov, nato pa z ve-

likim zagonom začeli z delom.

Nastali so čudoviti in okusni ptički, ki smo jih z največjim ponosom postavili v gline-

ne posode ali "gnezda", lepo zavili in odnesli domov.

Učenke in učenci 2. razreda Podnanos

Vipavski Mlinochefi

V torek, 19. 4. 2022, se je v gospodinjstvi učilnici dogajalo nekaj prav posebnega. Dve ekipi v sestavi Blažka Nabergoj (6. c) in Vid Nabergoj (8. a) ter Pia Suša (6. b) in Žan Rener (6. b) sta pripravljali jedi iz testenin Mlinotest in se potegovali za laškavi naslov Mlinochef.

Mlinochef je tekmovanje v kuhanju testenin, v katerem tekmujejo pari učencev osnovnih šol od 5. do 9. razreda. Po zač-

etnih predtekmovanjih na matičnih šolah se bosta prvi dve ekipi pomerili za naslov Mlinochef na prireditvi Pašta Fešta, ki bo 28. 5. 2022 na Lavričevem trgu v Ajdovščini.

Naši učenci so pripravili po dva zelo privlačna krožnika testenin po lastnem receptu: špagete s česnovno omako, sirove raviole z bazilikinim pestom, peresnike s paradižnikovo omako ter špinačne raviole

s štirimi siri.

Tričlanska komisija v sestavi dveh vrhunskih kuharskih mojstrov Julijane Krapež (zaposlena v Restavraciji Strelec, Ljubljanski grad, širši javnosti poznana kot finalistka prve oddaje Gostilna išče šefa) in Denisa Ibrišimoviča (Gostilna Podfarovž Vipava) ter predstavnice podjetja Mlinotest Mateje Tominec (vodja razvoja, strokovnjakinja s področja prehrane) je pri ocenjevanju jedi upoštevala izgled, okus in inovativnost. Naši učenci so jih navdušili.

Upamo, da se bodo naši mladi kuharski šefi uvrstili med prvi dve ekipi in bomo skupaj za njih navijali na dogodku Pašta Fešta. Držimo pesti!

Tina Bevk

Izlet v London

V četrtek, 21. aprila, smo se učenci osmega a in b razreda odpravili na izlet v opovano britansko prestolnico London.

Že navsezgodaj zjutraj v četrtek smo se z avtobusom odpeljali v Benetke, od koder smo odleteli v Anglijo. To je bila za marsikoga od nas, ki je bil prvič na letalu, zanimiva izkušnja. Ko smo prispeli, smo najprej odšli v Greenwich. Tam smo si od zunaj ogledali Kraljevi observatorij in skočili čez ničelni poldnevnik na zahodno poloblo. Sprehodili smo se po mestu mimo Queen's palace, ki je bila navdih pri gradnji Bele hiše, in po ulicah občudovali britansko arhitekturo. Z ladjico smo nato zapluli po Temzi in si na daleč ogledali znamenitosti Londona. Nazaj na trdnih tleh smo si po ulicah lahko ogledali ulične umetnike vseh vrst: slikarje, glasbenike, komike, akrobate ... Ogledali smo si še Trafalgar square, kjer stoji Nelsonov kip,

Piccadilly circus in se skozi Kitajsko četrt, polno različnih barv in vonjav, sprehodili do Leicester square, ki je center gledališč in kinov.

Drugi dan nas je čakala še ena nova izkušnja: vožnja s podzemno železnico, ki smo jo potem uporabljali ves čas izleta. Najprej smo si pri Buckinghamski palači ogledali

menjavo kraljeve straže, nato pa še konjeniške. Sledil je obisk ulice Camden, neke vrste tržnice, kjer so nam bile na voljo različne vrste hrane. Zatem smo si ogledali Naravoslovni muzej, nato pa še London tower. Zadnja postaja tega dne pa je bila postaja King's cross, znana po čarovniku Harryju Potterju.

Tretji dan smo si ogledali ladjo Golden hind sira Francisa Draka, Shakespearovo gledališče Globe in se sprehodili čez most Millenium. Sledil je ogled katedrale Sv. Pavla, potem pa Madame Tussauds, muzej voščtenih lutk, kjer smo se imeli priložnost fotografirati z replikami znanih pevcev, igralcev, športnikov, zgodovinskih osebnosti in likov iz filmov ter si na koncu ogledali tudi 4D filmček. Naša naslednja postojanka je bila najbrž najbolj znana atrakcija v Londonu: Londonsko oko ali London Eye. Po vožnji z znamenitim kolesom smo odšli še na nakupovalno ulico Oxford.

Četrti in hkrati zadnji dan v Angliji smo se odpeljali v mesto Brighton, ki leži na Susseški obali. Tam smo si najprej ogle-

dali palačo Royal Pavilion, ki jo je dal postaviti kralj Jurij IV, nato pa smo se nekaj časa prosto sprehajali po mestu ter odšli še na plažo. Ko smo se naužili valov, smo se odpravili na letališče in tako zaključili naš izlet.

Najbrž lahko govorim v imenu vseh udeležencev izleta, ko rečem, da smo se imeli na izletu super in nam bo ta ostal v lepem spominu.

Vanesa Gregorc, 8. a

Bralno tekmovanje v italijanščini in nemščini

Il topo di biblioteca 2021–2022 / Pfiffikus 2021–2022

Bralno e-tekmovanje Centra Oxford

V letošnjem šolskem letu se je bralnega tekmovanja v italijanščini, *Il topo di biblioteca*, ki ga vsako leto pripravlja Center Oxford, udeležilo devet dijakin prvoga, drugega in tretjega letnika. Tekmovanje je potekalo prek spleta v sistemu DMFA med decembrom 2021 in aprilom 2022. Tekmovalke so morale samostojno prebrati dve knjigi z bralnega seznama glede na leto učenja in/ali raven znanja italijanščine, sledilo je reševanje testa v elek-

tronski obliki. Rezultat je bil več kot dober. Vse sodelujoče so za svoj dosežek prejele priznanje in so kandidatke v žrebu za knjižne nagrade. Dvema dijakinjama gre še posebna pohvala za pogum in vztrajnost v izzivu, ki ga predstavlja branje knjig v tujem jeziku – italijanščino se namreč učita šele prvo leto, in sicer od lanskega septembra. Spodbudno, kajne?!

Mentorica Barbara Eisenzopf, prof. italijanščine

Uspešno skozi sito državnih srednješolskih tekmovanj

Šolsko leto 2021/22 se počasi približuje svojemu sklepnemu delu, s tem pa tudi večina srednješolskih državnih tekmovanj. Vsa še niso zaključena, a se navkljub temu na Škofijski gimnaziji Vipava že lahko pohvalimo z izjemnimi uspehi. Čeprav si priznanje za svoje dodatno delo in izkazano znanje zaslužijo prav vsi tekmujoči, naj v nadaljevanju navedemo najvidnejše uspehe na zaključenih državnih tekmovanjih.

Logika, 6. 11. 2021, Ljubljana: srebrno priznanje so dosegli: Tija Vidmar, Ambrož

Paljk, Tadej Vovk, Ana Poljšak, Aljaž Velikonja.

Državno tekmovanje v znanju materinščine za Cankarjevo priznanje, 12. 2. 2022: Evelin Bajc je prejela zlato priznanje, Lara Deotto in Tadej Vovk pa srebrno priznanje. Tako območno kot državno tekmovanje sta bili izvedeni spletno.

Državno tekmovanje iz nemščine, Ljutomer, 16. 2. 2022: Miran Pregelj je prejel srebrno priznanje.

Državno tekmovanje iz geografije, 2. 4.

2022: vsi trije sodelujoči: Matic Kravos, Rene Turk in Polona Boštjančič so dosegli zlato priznanje. Matic Kravos se je z drugim mestom uvrstil na mednarodno geografsko olimpijado, ki bo julija, žal na daljavo, potekala v Parizu. Tako Rene kot Polona pa imata dobre obete za udeležbo na geografski olimpijadi Srednje in Vzhodne Evrope v Beogradu.

Državno tekmovanje iz matematike, sobota, 23. 4. 2022, Nova Gorica: Tamara Skapin, Tadej Vovk in Rene Turk so dosegli srebrno priznanje, Jakob Grmek in Aljaž Velikonja pa zlato priznanje.

Čestitke tekmovalcem in mentorjem.

Pregled pripravila Bojana P. Kompara

Pomladni koncert mešanega pevskega zbora Škofijske gimnazije Vipava

V četrtek, 21. aprila, je v Kulturnem domu v Vipavi potekal pomladni koncert mešanega pevskega zbora Škofijske gimnazije Vipava pod vodstvom zborovodkinje Mete Praček v sodelovanju z otroškim in mladinskim pevskim zborom osnovne šole Polhov Gradec, ki ju prav tako glasbeno vodi Meta.

Uvodoma so najmlajši polhograjski učenci zapeli več raznolikih pesmi o različnih živalih: žabah, levih kravah in volih, Pikiju Jakobu ter škratku Velikouhcu. Bučen aplavz so požela tudi dekleta mladinskega pevskega zbora, ki so po večini posegala po vsem dobro poznanih pesmih. Med drugim so odpele pesem Zemlja pleše, Sreča na vrvi in Kreslinovo Pustite nam ta svet. Pri zadnji pesmi so dekleta združila moči, na odru so se jim namreč pridružile še pevke mešanega pevskega zbora Škofijske gimnazije Vipava in skupaj zapele pesem Mamma mia.

Preden so se jim na odru pridružili še fantje, so dekleta mešanega zbora ob spremljavi Ajde Furlan na violini in Simona Prašnikarja na kitari zapele Bučarjevo Sen znala jes. Med zborovskimi točkami so lepo popestritev pripravile tudi tri dijakinje, Blažka, Frida in Lucija, ki so v

troje zapele Zakrivljeno palico v roki in Amazing Grace. Krstno izvedbo je v polni zasedbi doživela tudi pesem Pobeležo pole, ki jo je prav za naš zbor napisal bivši dijak Škofijske gimnazije, danes skladatelj, aranžer, kitarist in pevec Samo Vovk. Med drugim je imel svojo točko tudi fantovski

del zbora, po svojem izboru so se izkazali z Dragojevićevo Pismo moja.

Koncert smo zaključili s pesmijo I Sing

Because I'm Happy, s katero smo v nekaj preprostih verzih razvneli publiko in vsem pokazali, kaj se zgodi, ko se v zbor zberejo mladi, nadobudni in življenjske energije

polni dijaki, ki uživajo v petju in skupnem ustvarjanju.

Tadej Vovk in Jerneja Trošt

Maturantski ples ŠGV

Škofijska gimnazija Vipava je bila pred dvema letoma ena redkih srednjih šol, ki ji je uspelo pripraviti maturantski ples, preden se je zaradi epidemije zaustavilo javno življenje. Po dveh letih so se naši dijaki in dijakinje lahko zopet sproščeno zavrteli na plesišču. Pod budnim očesom Andreja in Jureta Rebule so več mesecev vadili plesne korake in se, kot pravi mojstri, zavrteli tudi s svojim starši in profesorji.

Večer je bil zelo lep, mladi pa v svojih odraslih svečanih podobah skoraj neprepoznavni – tako rekoč na pragu odraslega življenja, prehod v katerega po svoje simbolno predstavlja tudi matura. Že dober teden po plesu so se naši dijaki skupaj s še okrog šest tisoč srednješolci spopadli

s prvim maturitetnim izzivom, esejem iz slovenskega jezika.

Srečno, drage maturantke in maturanti.

Podmladek PD Podnanos obvlada tudi teoretično znanje o planinstvu

V soboto, 9. 4. 2022, je v Osnovni šoli Gradec v Litiji potekalo 32. državno tekmovanje Mladina in gore, ki se ga je udeležilo tudi pet ekip iz Planinskega društva Podnanos. Tekmovanje se je začelo s krajšo kulturno prireditvijo in nagovori organizatorjev. Sledilo je pisanje testov, za tem pa kosilo in številne družabne igre za otroke in mladino. Po razglasitvi rezultatov se je šest najboljših osnovnošolskih ekip pomerilo še v finalu, kjer so odgovarjali na niz vprašanj iz Planinske šole in dodatnega gradiva o Litiji in okoliških kra-

jih. Podnanaški osnovnošolski ekipi sta pod mentorstvom Anite Čujec in Marjetke Frelj v konkurenci 43 osnovnošolskih ekip iz cele Slovenije dosegli 18. in 5. mesto. Ekipa Poskočni Planinci v zasedbi Fran Nabergoj, Vid Semenič, Sara Kopatin in Urška Marolt si je z odličnim rezultatom na pisnem delu tekmovanja priborila vstopnico v finale in tako osvojila končno 5. mesto. V srednješolski kategoriji pa je pod mentorstvom Miha Božiča tekmovalo šest deklet. Ekipa Nanoške zmagovalke je dosegla 11. mesto, ekipa Drim tim 7. mesto

in ekipa Najboljše pod Nanosom, ki sta jo predstavljali Lucija Trošt in Mihela Božič, je s svojim dosežkom upravičila ime ekipe ter zasedla zavidljivo 3. mesto. Rezultati na tekmovanju so tako mladim tekmovalcem kot mentorjem prinesli veliko zadovoljstvo, hkrati pa so ti izjemni dosežki in zanimanje mladih za planinstvo celotnemu društvu v ponos in utrjujejo prepričanje, da se bo tradicija planinstva v Podnanosu v prihodnje obdržala tudi med mlajšimi generacijami.

M.F.

Pohod k Mariji Magdaleni

Letos smo ponovno izvedli tradicionalni pohod z Lozic v Otošče k cerkvi Marije Magdalene.

Pohod je potekal po spremenjeni trasi. Najprej smo se podali po intervencijski poti do Jerovšč, prečili glavno cesto in šli po žvanotrski poti do stare ceste. Pot smo nadaljevali do kapelice in mlinčka.

Tu smo se okrepčali, da smo se potem lahko udeležili svete maše pri cerkvi Marije Magdalene.

Po maši smo bili deležni dobrega zelja in klobas, pika na i pa je bila velikonočna potica.

Društvo Zdravljica se iskreno zahvaljuje predhodnim organizatorjem pohoda, Albinu, Branku, Milanu, Silvu, Mirku in Gvidu, ki so že pred več kot dvajsetimi leti začeli s prijetnim druženjem na velikonočni ponedeljek.

Mateja Koritnik

Turistično-pohodniški uvod v maj

V zgodnjih jutranjih urah prvega maja se je na parkirišču pred Škofijsko gimnazijo Vipava zbralo 17 članov Planinskega društva Vipava. Nekateri so prišli neposredno s prvomajskih počitnic, drugi neposredno s kresovanj, spet tretjim pa je le uspelo odspati nekaj uric. Komur so manjkale, jih je lahko dodal med slikovito vožnjo po stari magistralni cesti, ki se vije ob členjeni hrvaški obali od Reke, Senja, Karlobaga, vse tja do Starega grada, ki je ena izmed vstopnih točk v Nacionalni park Paklenica. Kombija smo parkirali v Avtokampu Vesna, se na hitro okrepčali in se nato premaknili nekaj kilometrov proti vstopu v pakleniški kanjon. Na poti se nam je pridružilo še nekaj prijateljev, ki so v Pakelnico prišli nekaj dni prej. Po plačilu vstopnine, smo kombije parkirali in se pridružili procesiji ljudi, ki se je za praznično podaljšan vikend odpravila v Paklenico. Parkirišča so bila polna, na poti pa se je trlo ljudi, od nedeljskih sprehajalcev, turistov, vse tja do plezalcev različnih starosti in izkušenosti.

Paklenica je kot destinacija postala za slovenske plezalce priljubljena konec sedemdesetih oziroma v začetku osemdesetih let, ko jo je nova generacija plezalcev sistematično obdelovala tudi s plezanjem prvenstvenih vzponov. Kanjon je bil od vedno priljubljen zaradi izjemno kakovostne kamnine in veliko prostora za nove smeri.

Po dobre pol ure se je naša ekipa razdelila v dve skupini. Ena skupina se je odpravila proti Planinskemu domu, druga pa si je za cilj izbrala vrh Aniča Kuk, ki ima 712 metrov nadmorske višine, do katerega smo pristopili po pohodni poti in ne po njegovi skoraj pravokotni steni, ki je sicer za plezalce bolj zanimiva.

Mlad pohodnik je kmalu pripomnil: »Kaki planinci so to? Ko prideš v kamp, najprej

postaviš šotor, ne pa ješ in kar greš ...« Izkušen vodnik mu je nato odvrnil, da bo res potrebno narediti red.

Pot na Aniča Kuk je bila sprva izredno ugodna za hojo, ker smo bili skriti v močnem zelenju dreves. Z razdalje smo opazovali plezalce v živi skali in se spraševali, ali le počivajo v senci ali dejansko tudi plezajo. Z vsakim višinskim metrom je bilo zelenja manj in sonce je začelo pošteno pripekati. Kmalu je zadišalo po vsem znanem vonju sončne kreme, saj je poleg sonca svoje dodala tudi žgoča skala Aniča Kuka, ki zadnjih 200 metrov zahteva tudi nekaj enostavnega poprijemanja oziroma plezanja. Ne moreš si kaj, da se ne bi ustavil. Ne le zaradi sonca, ki se ni hotelo skriti za oblake, temveč predvsem zaradi prelepih razgledov na jadransko morje in zadarsko peninsulo.

Vrh, ki je bilo tako rekoč prazen, smo dosegli v slabih dveh urah in si privoščili nekaj minut za počitek, hrano, sončenje in uživanje v prostranosti modrine neba in morja, hkrati pa tudi v strminah Paklenice, ki je imela na določenih točkah v daljavi še nekaj zaplat snega. Divji svet, ki pa je deloval neverjetno domače.

Ko smo si nabrali moči, smo se začeli previdno spuščati navzdol. Na planinski tabli z razlogom piše, da traja pot čez skale 50 minut, ker hitreje čisto zares tudi ne gre. Sonce ni pojenjalo, oddahnili smo si šele, ko smo spet prišli v zeleni pas. Prehod čez potok je naznanil priključitev nazaj v kanjon, od koder smo potem prišli do kombijev. Počakali smo še drugo skupino in se odpravili v kamp. Tam smo vendarle postavili šotore, tiste »dvo-sekundne«, nekateri pa so za nočitev izbrali apartma.

Nekaj nas je nato odkorakalo do morja, ker smo preizkusili, če je voda še vedno vlažna in slana. Eni so to preizkusili z rokami, drugi z gležnji, nekaj »ta pogumnih« pa je testiralo vse senzorcje kar s skokom v slano vodo, ki je imela samo 16 stopinj.

Lakota je bila vedno močnejša, zato se je kmalu po vrnitvi iz vode nekaj moških kuharjev sprijelo s plinskim gorilnikom in pripravilo pet kilogramov »pašte«. Na voljo sta bili dve omaki, v eni je bilo celo vseh trinajst špargljev, ki smo jih nabrali na pohodu. Poleg testenin je iz popotnih torb skočilo nemalo domačih mesnin in doma pripravljenih sladici. Lakota je bila le še bled spomin, sledilo je večerno druženje, ki je bilo lepa pika na i.

Naslednji dan smo po jutranji kavici ali dveh pospravili šotore in se kar hitro odpravili naprej v nov kanjon – kanjon Zrmanje. Cilj je bil Kudin most na Krupi blizu Obrovca. Pri vasici Golubić smo pri stari šoli zavili na ozko cesto, od tam pa sledili tablam. Do samega mostu smo se spustili po cikcakasti peščeni pešpoti po robu kanjona.

Legenda pravi, da so Kudin most postavili zaradi ljubezni. Pred okrog dvesto leti, tam v začetku 19. stoletja, je most zgradil zaljubljeni mladenič Jovan Veselinović, imenovan Kuda, v goreči želji, da bi lažje zaprosil svojo srčno izvoljenko Miljo. Kuda naj bi svojo Miljo našel v Erveniku, petnajst kilometrov vzhodneje čez reko Krupo. Danes je Kudin most zaščiten spomenik kulture in vse bolj znana turistična atrakcija. Kudin most je dolg kar 109 metrov, s povprečno širino metra in pol. Sestavljen je iz dvanajstih lokov, glavni material za loke pa naj bi bila sedra, kot mu pravijo Hrvati oziroma po slovensko lehnjak.

Pot do mosta smo premagali v dobre pol ure, nato pa smo ga tudi prečkali in občudovali kaskade oziroma slapove reke Krupe. Scenografija z bogato zvočno kuliso je bila vredna daljšega postanka. Vsak si je lahko vzel nekaj minut zase bodisi sedeč v senci dreves ali preučevanju novih plezalnih poti bodisi v iskanju miru v hla-

dnem prasketanju reke.

Vrnili smo se h kombijem in pot nadaljevali proti Manastirju na Krupi. Ta pravoslavni samostan je najstarejši na Hrvaškem in so ga zgradili leta 1317. Gre za res zelo dobro ohranjen objekt, kljub več nesrečam in vojaškim operacijam, z lepim atrijem ter mostovi in s parkom, ki ga obdaja. Po ogledu je bil čas za pot proti domu, ker pa vožnja po isti cesti ni prišla v poštev, smo jo nazaj mahnil kar čez otok Pag. Popularna poletna destinacija, ki je najbolj priljubljena med mladimi, je z vzhodne strani prava puščava, lepša, zelena je proti zahodu. Zadnji postanek je bil v glavnem mestu Pag, ki je bil mesecu maju primerno prazen, vseeno pa smo našli odprto gostilno,

kjer smo imeli kosilo oziroma kavico s sladoledom.

Sledila je vožnja čez celoten Pag do Žigljena, kjer smo skočili na trajekt, ki nas je peljal nazaj na celino. Na magistralni cesti smo opazovali, kako sonce počasi pada v morje. Nismo ga mogli in niti ga nismo želeli izpustiti iz vidnega polja. V Vipavo smo se vrnili v poznih večernih urah.

Tokrat smo planinci premagali več dolžinskih kot višinskih metrov, ki pa niso bili nič manj slikoviti in vedut polni, kot so naši domači vršaci. Sploh pa ... domov se vedno vračamo z drugačnimi očmi, ki tudi v znanem lahko prepoznajo kaj novega.

Luka Lango

Z vztrajnostjo do zvezd

Pokali in medalje v resnici niso iz žlahtnih kovin, izdelani so iz truda, odločnosti in posebne zlitine, ki se ji reče vztrajnost!

In tega se plesalci plesnega kluba EL1 plesna scena, v katerem pleše cela vrsta izvrstnih plesalcev tudi iz naših krajev, zelo dobro zavedajo, saj so se s trdim delom, trudom in veliko mero vztrajnosti v kratkem času zavihteli med zvezde, tako na domačih kot tudi na tujih plesnih parketih.

Na tekmovanjih sodniki ocenjujejo usklajenost, plesno energijo ter izvedbo plesnih korakov. Za uspeh je poleg tega zelo pomembna tudi koreografija. Plesalci imajo ob strani vrhunskega trenerja Martina Sorga, ki jim predaja svoje plesno znanje ter jim vedno znova sestavlja odlične koreografije. S svojim načinom in odnosom se je znal približati plesalcem in jim dal vedeti, da je vsak od njih pomemben, saj vsak s svojim delčkom pripomore k uspehu celotne ekipe.

V plesnem klubu EL1 plesna scena prevladuje timski duh. Ne glede na to ali tekmujejo kot formacija, mala skupina ali se na plesnem parketu predstavlja kateri od solistov ali parov, se vedno med seboj spodbujajo in na koncu skupaj veselijo doseženih rezultatov. Za vse to pa je

zaslužna predvsem vodja plesne šole Elena Mikuž.

Zadnji tedni so bili za plesalce zelo pestri in zanimivi, saj so napornim treningom sledila zahtevna tekmovanja. Plesalke so bile na tekmovanja zelo dobro pripravljene, kar so tudi dokazale z vrhunskimi rezultati tako doma kot v tujini.

Vipavske košarkarice do bron

Bronasta medalja v državnem prvenstvu je največji uspeh v zgodovini košarkarskega kluba Vipava. Ekipa kadetinj U-17 je odlično sezono kronala z osvojitvijo 3. mesta v Sloveniji. V laičnih krogih bi že sama uvrstitev majhne Vipave med najboljšo četverico v kategoriji U-17 označili za veliko senzacijo. V klubu pa smo ves čas verjeli v naša dekleta. Organizacija zaključnega turnirja najboljše četverice je pripadla ravno KK Vipava. Ker pa v Vipavi ni primerne dvorane za izpeljavo dogodka na takšnem nivoju, je le-ta potekal 14. 4. in 16. 4. 2022 v dvorani osnovne šole Šturje v Ajdovščini.

Že na polfinalni tekmi so Vipavke prikazale odlično igro in se dostojno upirale favoriziranim Celjankam ter klonile šele v samem zaključku tekme. Čez dva dni so v tekmi za 3. mesto na krilih izjemnih navijačev premagale novomeško Krko ter se veselile največjega uspeha v karieri. Bronaste medalje so osvojile kapetanka

ekipe Neža Stopar, Laura Kos, Jana Likar Ivanov, Lara Valič, Špela Breclj, Ema Klančnik, Neža Lemut, Tea Šabec, Tinkara Žgur, Klara Fabčič, Ema Nabergoj, Maša Sorta, Nika Tominec Hrib, Mia Velikonja,

trener Matjaž Mlakar, pomočnik trenerja Peter Ferjančič in trener za kondicijsko pripravo Luka Žonta Winkler.

KK Vipava

Potopisno predavanje Braneta Jazbarja: Socotra – najbolj »vesoljski« otok na Zemlji

V petek, 22. 4. 2022, smo se ob 18. uri zbrali na OŠ Vipava in prisostvovali zelo zanimivemu potopisnemu predavanju, ki ga je pripravil nekdanji učitelj likovne vzgoje Brane Jazbar. Vabilu se je odzvalo mnogo njegovih nekdanjih sodelavcev in prijateljev ali znancev. Dogodek je organiziralo Društvo upokojencev Vipava v sodelovanju z Osnovno šolo Draga Bajca Vipava, ki je za ta namen nudila prostore in tehnično podporo.

Braneta Jazbarja skorajda ni potrebno predstavljati. Rojen je bil 1. 11. 1947 v Malih Žabljah. Po končani Pedagoški akademiji v Mariboru – smer likovna vzgoja se je zaposlil na vipavski osnovni šoli, kjer je vrsto let navduševal svoje učence za likovno ustvarjanje ter poučeval tudi osnove kaligrafije. Lahko rečemo, da je Brane človek mnogih talentov, ki je že od nekdaj neprestano v gibanju. Že od mladih let se je ukvarjal z roketom. Osem let je bil trener slovenske mladinske rokometne reprezentance. Z Rokometnim klubom Lipa v Ajdovščini je 1981. leta postal prvak Slovenske rokometne lige.

Danes se ukvarja s slikarstvom, grafiko, oblikovanjem, kaligrafijo, fotografijo in, kolikor mu ob tolikih aktivnostih še do-

pušča čas, s potovanji po svetu. Prav slednja zavzemajo pomemben del njegovega življenja, vsako od njih ga napolni z novo energijo, z novimi cilji in idejami za vsako nadaljnje. Potoval je širom sveta v mnoge tuje dežele, ki so večini od nas znane iz kakšnih potopisnih oddaj na nekaterih znanih televizijskih programih. V nekaj letih se je podal po domala vseh celinah našega planeta – obiskal je Avstralijo, Afriko, Azijo, obe Ameriki in seveda je raziskal mnoge poti po Evropi in se povzpел na marsikateri vrh znanih in manj znanih gora.

Tokrat nam je predstavil Socotro – povprečnemu Evropejcu precej neznan otok. Pred 250 milijoni let je namreč »odpluk stran od Afrike in se nahaja v Indijskem oceanu približno 300 km južno od celine. Spada v državo Jemen in ima približno 60.000 prebivalcev. Ni posebno velik, zavzema površino v velikosti ene petine Slovenije. Prav ta njegova majhnost in neokrnjenost narave sta Branetu Jazbarju in skupini popotnikov iz Slovenije vzbudili zanimanje za obisk in tako so se februarja 2013 in še enkrat novembra istega leta odpravili na raziskovanje tega malega bisera, tako oddaljenega od vsakdanjega vrveža, v katerem živimo. Brane je Socotro

(ali Sokotro) označil kot »najbolj vesoljski otok na Zemlji«, to pa zato, ker se mu je zdel najbolj podoben izletu na drug planet. Tako nenavaden in čisto drugačen od vsega, kar poznamo. Otok Socotra je namreč skoraj popolnoma izoliran od ostalega sveta, zato ne preseneča dejstvo, da je kar dobra tretjina otoškega rastlinstva endemitov (okoli 300) – rastejo samo na določenem mestu na Zemlji. Narava otoka se zdi ekscentrično deviška, neokrnjena in pravi raj na Zemlji. Le malokateri turist se poda na ta rajski otok, kar mu daje še

poseben čar. Ne preseneča dejstvo, da ime otoka v sanskrtu prevedemo v »otok, dom blaženosti« in zaradi tega je uvrščen v Unescovo svetovno dediščino.

V svojem filmu, ki traja 38 minut, nas je vodil skozi nam tako oddaljen, a svojevrsten in skrivnosten svet izjemne lepote kristalno čistega morja, belih peščenih plaž, mimo neskončnih sipin in kamnitih vzpetin rjavkasto rumenih odtenkov, kjer rastejo puščavske rože in zmajeva drevesa. Skupina slovenskih popotnikov se je odpravila v Hadibu, glavno mesto otoka, kjer živi kar petina prebivalcev. Ljudje so neverjetno gostoljubni in prijazni, popotnike so sprejeli in pogostili z najrazlič-

nejšimi dobrotam arabske kuhinje, med katerimi so bile jedi z rižem, zelenjavo in posebnimi začimbami ter seveda z ribjimi specialitetami, kot jih znajo pripraviti le domačini.

V dobri uri nas je Brane popeljal v čisto drugačen svet, kjer smo s pomočjo videoposnetkov odkrivali podmorski svet Indijskega oceana, kot ga je posnela njegova kamera. V mislih smo plavali z igrivimi delfini, ki so vseskozi spremljali popotnike v čolnu, opazovali smo številne korale mavričnih barv in občudovali sinjemodro morje, dom številnim rastlinam in živalim. Prav na tem otoku živi nenavadna ptica, egipčanski jastreb, ki se je Branetove

umetniške duše tako globoko dotaknila, da jo je upodobil na svojem triptihu.

Branetu Jazbarju se zahvaljujemo za doživeto predstavitev svoje tokratne destinacije, ki jo je ovekovečil v lično izdelanem albumu s spremno besedo in opisi v njegovi priljubljeni kaligrafski pisavi italiki. S svojega potovanja je prinesel korale s čipkastimi vzorci, morske školjke iz Indijskega oceana ter poseben, dragocen pas. Omeniti velja, da je svetovni popotnik Brane Jazbar izdal svojo monografijo s pomenljivim naslovom *Od vipavske burje do ognjene zemlje*, leta 2017 pa je ob svoji 70. letnici za svoj ustvarjalni opus prejel najvišje Petomajsko priznanje Občine Ajdovščina. Prav tako se zahvaljujemo Osnovni šoli Draga Bajca za podporo in prostor ter predsednici Društva upokojencev Vipava Mirjam Graovac za organizacijo in izvedbo dogodka. Svetovnemu popotniku in umetniku Branetu voščimo še obilo zanimivih potovanj. Srečno pot!

Ingrid Patricia Boben

Zaključeno je poročilo o inventarizaciji terasirane krajine

Občina Ajdovščina, KS Črniče in društvo Aqua Turris iz Vrtovina skupno izvajajo operacijo Po terasah in suhozidju, katere cilj je ohranjanje naravne in kulturne dediščine terasirane krajine območja LAS Vipavska dolina.

Ena od aktivnosti operacije, inventarizacija, se je zaključila pred kratkim s pripravo poročila o stanju teras na območju Vrtovina, Črnič in Gojač.

Podjetje LASCAN d.o.o. je z natančnim terenskim delom ugotovilo, da je v vseh treh

obravnanih katastrskih občinah skupno 174 ha terasiranih zemljišč, pri čemer je večina teras žal opuščениh. Najmanj zaraščenih zemljišč se nahaja na območju Črnič, podobno pa je razmerje med obdelanimi terasami in zaraščenimi terasami v

k.o. Gojače in Vrtovin. Razlog za zapušča-
nje teras je v nizki poselitvi teh krajev, su-
hozidne terasne brežine namreč temeljijo
na ročnem in zahtevnem delu.

Terasirana krajina na območju Vrtovina,
Gojač in Črnič je res posebna, saj ima ne-

mi brežinami v naklonu.

Aktualna strategija za izboljšanje in ohran-
janje stanja terasirane pokrajine mora
upoštevati različne pristope, med po-
membnejšimi je vsekakor ozaveščanje o
pomenu vzdrževane terasirane krajine,

janje učinkovitih praks ohranjanja krajine.

Inventarizacija terasiranih področij je
nujna za prepoznavanje in ohranjanje
kulturne in naravne krajine, saj se s po-
znavanjem stanja lažje določi strategijo
ohranjanja tovrstne krajine.

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

LAS Vipavska dolina
LOKALNA AKCIJSKA SKUPINA

katere svojevrstne značilnosti - suhozi-
dne brežine so namreč pretežno verti-
kalne strukture, opaziti pa je mogoče tudi
novo snovane terase z zemljatimi terasni-

k čemur spadajo tudi redni informativ-
ni dogodki o pravilni gradnji suhozidnih
gradenj, finančne subvencije za urejanje
in obnavljanje suhozidnih gradenj in uva-

*Operacija »Po terasah in suhozidju« je sofinancirana
s sredstvi Evropskega kmetijskega sklada za razvoj
podeželja preko Programa razvoja podeželja RS za
obdobje 2014 – 2020 / ukrep LEADER / podukrep
19.2*

Kruh za otroke cvetja

Danes imamo kruha še dovolj, v trgovinah
in pekarnah lahko izbiramo med razno-
vrstnimi pekarskimi izdelki. Mnogi kruh
spečejo tudi doma, saj ni boljšega okusa
kot topel, ravnokar spečen kruh iz krušne
peči, štedilnika ali električne pečice. Vsak
kruh je dober, a najboljši je tisti, ki nas spo-
mni na naše stare starše, dom, nenavadne
otroške zgodbe. Tako kruh ni le navadno
prehransko živilo, ki je nedavno predsta-
vljal simbol blagostanja, temveč pomem-
ben element naše domače tradicije oziro-
ma skupne lokalne dediščine. Še več, kruh
lahko spodbudi poglobljena razmišljanja o
težkih družbeno-političnih krizah, odnosu
do hrane v času vojne, slabih letinah in
izobilju, ljubezni do starih staršev, social-
nih vrednotah ... Kruh lahko tudi spodbudi
razmišljanje o mladinskih subkulturah in
uporih mladih do družbenih sprememb,
kot so to počeli otroci cvetja iz 70-ih let
20. stoletja. S svojstvenim načinom življe-
nja so širili sporočila o svobodi, ljubezni
in miru. Morda na prvi pogled malo ne-
navadna povezava s pekarsko dediščino,
vendar je pogovor o kruhu med mladimi, ki
v okviru Ljudske univerze Ajdovščina obi-
skujejo program Projektno učenje mladih,
spodbudil prav te povezave.

Delavnico o kruhu so izvedli v okviru ope-
racije Prostor doživetij pekarske in mli-
narske tradicije, ki jo s pomočjo sofinanci-
ranja Republike Slovenije in Evropske unije
izvaja Občina Ajdovščina. Namen delavni-
ce je bil spodbuditi pogovor med mladimi
o vsebinah, ki se bodo ponujale v nekdanji
Rustjevi pekarni. Tako so mladi razmišlja-
li, kaj jim kruh pomeni v življenju in kako
preprečiti sodobno navado, da star ali suh
kruh zavržemo.

Z mladimi smo se najprej pogovarjali o do-
brih lastnostih kruha, ki so se razvile že v
naši preteklosti. Kruh je v slovenski zgo-
dovini predstavljal osnovno prehransko
živilo, naši predniki so ga zelo cenili, sploh
bel kruh, ki je bil na mizi le ob večjih pra-

znikih. Načini peke kruha so se prenašali
iz roda v rod in še danes kruh povezuje
generacije. Mladi so nam tudi zaupali, da
je kruh težko speči. Zavedajo se, da ni eno-
stavno pripraviti in zgnesti testa, ki bo po
peki rahlo in bo imelo hrustljivo skorjico.
Domač kruh se lahko tudi preveč drobi, hi-
tro posuši ali splesni. Največkrat ga mladi
zaužijejo za zajtrk, saj nima močnega oku-
sa, je nasiten in dober. V nadaljevanju je
pogovor stekel o pekarni, kjer bi pekli kruh
zgolj za mlade. Udeleženec delavnice, ki
kruh peče s svojim dedkom, se je spomnil
na obdobje otrok cvetja in predlagal, da bi
v novem doživljajskem centru pekli kruh s
cvetjem. Tako kot so otroci sveta opozar-
jali na vrednote miru, svobode, ljubezni,
medsebojnega spoštovanja, bi tudi kruh s

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD ZA
REGIONALNI RAZVOJ
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

LAS Vipavska dolina
LOKALNA AKCIJSKA SKUPINA

cvetjem, ki bi ga spekli mladi, opozoril na ponoven odnos do hrane, dela in tradicije. Po mnenju mladih bi imel kruh na skorji motive cvetja, nabor sestavin in priprava testa bi bila osnovana na domači tradiciji, vendar nadgrajena z novimi sestavinami

in oblikami. Priprava testa bi spodbujala skupno delo, druženje in zabavo. Ob pričakovanju na svoj izdelek bi mladi razmišljali o vrednotah dela, tehnologije, odnosu do hrane in odnosu do ljudi. Na koncu delavnice smo spoznali, da dobrega kruha ne

naredita le moka in izkušena roka, temveč lahko tudi kruh naredi človeka. Vsekakor pa pogovor o kruhu polepša dan.

Jasna Fakin Bajec (Raziskovalna postaja ZRC SAZU iz Nove Gorice).

Stanislav Bačar, iskalec biserov med knjigami

Lavričeva knjižnica Ajdovščina in Pilonova galerija Ajdovščina sta združili znanje in moči ter pripravili skupno razstavo ob 10. obletnici smrti Stanislava Bačarja, bibliofila in zbiratelja starih in redkih tiskov, tudi raziskovalca povezav med Matijo Vertovcem, Prešernom in Stankom Premrlom, ki se odražajo v slovenski himni.

Razstava, ki so jo odprli v Pilonovi galeriji 5. maja na praznik Občine Ajdovščina, ponuja na ogled številne knjižne bisere iz zasebne Bačarjeve knjižnice. Razstava bo odprta do 6. junija 2022. Izbor knjig in spremna besedila k izboru sta pripravili bibliotekarki Franka Koren in Marija Bajc iz Lavričeve knjižnice Ajdovščina.

Ob tej priložnosti je nastala tudi posebna publikacija, iz katere povzemamo pogled v življenje Stanislava Bačarja.

STANISLAV BAČAR

29. 6. 1938 – 5. 5. 2012

Stanislav Bačar se je rodil v Dolenjah pri Ajdovščini kot prvi izmed treh otrok. Družina je kmalu ostala brez očeta, ubili so ga med vojno, mama je bila tako primorana otroke vzgajati sama. Stanislav je obiskoval osnovno šolo na Planini pri Ajdovščini, nižjo gimnazijo v Ajdovščini in Železniško industrijsko šolo v Mariboru. Potem se je zaposlil kot ključavničar v domačih podjetjih, najprej na Lipi, po petih letih na Tekstini. Kasneje je ob delu opravil še Srednjo strojno delovodsko šolo in diplomiral na prvi stopnji Ekonomske fakultete. Po diplomu je najprej na Občini Ajdovščina služboval kot načelnik oddelka za obrambo, nato je bil imenovan za predsednika Izvršnega sveta skupščine občine Ajdovščina. Leta 1986 je bil sekretar medobčinskega sveta ZKS za severno Primorsko, od leta 1990 dalje pa načelnik Uprave za notranje zadeve v Novi Gorici.

Bil je tudi prvi predsednik Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Ajdovščina in Vipava ter aktiven član združenja Sever, za zasluge med osamosvojitvijo je prejel Častni znak svobode RS.

Njegova vedoželjnost ni poznala meja, predvsem pa je bil velik ljubitelj in poznavalec domačih krajev in njihove zgodovine. Raziskoval je tehnično, kulturno in naravno dediščino Ajdovščine in Vipavske doline ter spoznanja združil v dve knjigi: *Hubelj, Ajdovščina, Šturje in sosednji kraji v zgodovinskih zapisih od konca 15. do začetka 17. stoletja* ter *Voda, stopa, mlin*. Uredil pa je zbornik o operacijah in akcijah na celotnem severno-primorskem območju *Njim vsem pripada slava: osamosvojitveno dogajanje Ajdovščina, Idrija, Nova Gorica, Tolmin*.

Pozorno je spremljal in preučeval domače avtorje ter ustvarjalce – poseben pomen je pripisoval Matiji Vertovcu in v spomin nanj ustanovil *Društvo Matije Vertovca* ter bil med pobudniki pohoda *Po Vertovčevih poteh*. Zgodbi o nastanku slovenske himne, ki sloni na Bačarjevih raziskavah povezav med Vertovcem in Prešernom ter se zaključí s skladateljem Premrlom v Vipavski dolini, je naklonjena tudi strokovna javnost. Njegov avtorski podpis najdemo tudi pod songi, ki jih je pisal za lutkovne predstave sestre Ade.

Kot je sam rekel, sta ga v življenju navduševali predvsem dve stvari: »Fosili in stare knjige, to je moj svet.« Fosile je iskal po celotni Vipavski dolini, v Brdih, Trnovskem gozdu, na Nanosu, Gori in Krasu. Zbrane primerke je natančno prepariral in popisal ter se pri tem posvetoval s strokovnjaki geološkega oddelka Univerze v Ljubljani. V njegovi zbirki, ki šteje več kot 9000 primerkov, so tudi nove vrste, ki so po njem dobile ime, npr. *Bacarella vipavica* in *Phacelophyllia bacari*. Za svoje paleontološko udejstvovanje je leta 2004 prejel

Valvasorjevo priznanje za delo na področju muzealstva v Sloveniji.

Svoje bogato znanje je rad delil z drugimi in v ta namen pripravil več razstav – tako o fosilih kot o knjigah.

Njegova bogata knjižnica je odraz večletnega iskanja, zbiranja in brskanja po različnih antikvariatih. V njej najdemo dragocene in izjemne knjige, nekatere izmed njih so edini primereki v Sloveniji. Tiste vrednejše je sam še dodatno preučeval, tako da lahko še danes v njih najdemo njegove zapiske in opombe.

Skromen, aktiven in vedno pripravljen pomagati nam je Stanislav Bačar – *Stane*, kot so ga običajno imenovali, zapustil uvid v izjemno bogastvo kulturne, tehnične in naravne dediščine Vipavske doline in Ajdovščine.

Razstava ob 10. obletnici Bačarjeve smrti je, ob vzporedni razstavi izbranih fosilov na ljubljanski Montanistiki, priložnost, da se Vipavska dolina pokloni človeku, ki jo je s sistematičnim, strokovno podprtim delom in raziskavami umestil tudi na nacionalno raven.

VIPAVSKI GLAS

Ustanovitelj in založnik: KS Vipava

Uredniški odbor:

Nataša Nardin – odgovorna urednica, Luka Lango – urednik rubrike Izza občinskih zidov, Barbara Repovš – urednica rubrik o turizmu, Peter Skapin – član.

Grafično oblikovanje naslovnice:

Benjamin Boben

Fotografija na naslovnici:

Marko Puc

Grafična priprava: Prograf, Vipava

Tisk: Grafika Soča, Nova Gorica

Naklada: 2100 izvodov

Vipavski glas brezplačno prejme vsa gospodinjstva v Občini Vipava.

Kontakt: vipavski.glas@gmail.com

NOGOMETNI KAMP VIPAVA 2022

Letos v dveh terminih!

PRVI TERMIN
27. 6. - 1. 7. 2022

DRUGI TERMIN
5. 7. - 9. 7. 2022

INFORMACIJE IN PRIJAVA: www.nogometnikamp.si

Organizator aktivnosti je Nogometni klub Vipava.

Svež pogled s severa

Komorni zbor Ipavska organizira v soboto, 18. 6., in nedeljo, 19. 6. 2022, mojstrski tečaj z mlado, perspektivno dirigentko Kristino Bogataj. Tečaj je namenjen vsem, ki jih zanima nov in svež pristop dirigentke, ki v Vipavo prihaja s Finske. Tečaj je namenjen vsem zborovodjem, dirigentom, pevcem, učiteljem glasbe z izkušnjami ter ostalim, ki si želijo nova znanja. Ukvarjali se bodo s pripravo dirigenta na vajo, na nastop, s pripravo pevcov, z vokalno tehniko, spoznali bodo sodobne skandinavske glasbene smernice. Z zborom pa bodo izdelovali program vse od gregorijanskega korala do sodobnosti, tuje, slovenske in ljudske skladbe.

Sprejeli bodo osem aktivnih udeležencev in neomejeno število pasivnih. Aktivni udeleženci bodo na seminarju podrobno izdelovali skladbe z zborom pod mentorstvom omenjene dirigentke. Mojstrski tečaj bo obsegal 16 ur, zaključil pa se bo s koncertom udeležencev v dvorcu Lanthieri in prijetnim druženjem. Cena seminarja znaša 100 € za aktivne udeležence in 60 € za pasivne.

Dodatne informacije (urnik, prijava, program, teme pogovorov) sledijo v prihodnjih dneh, zato sledite njihovi facebook strani Komorni zbor Ipavska.

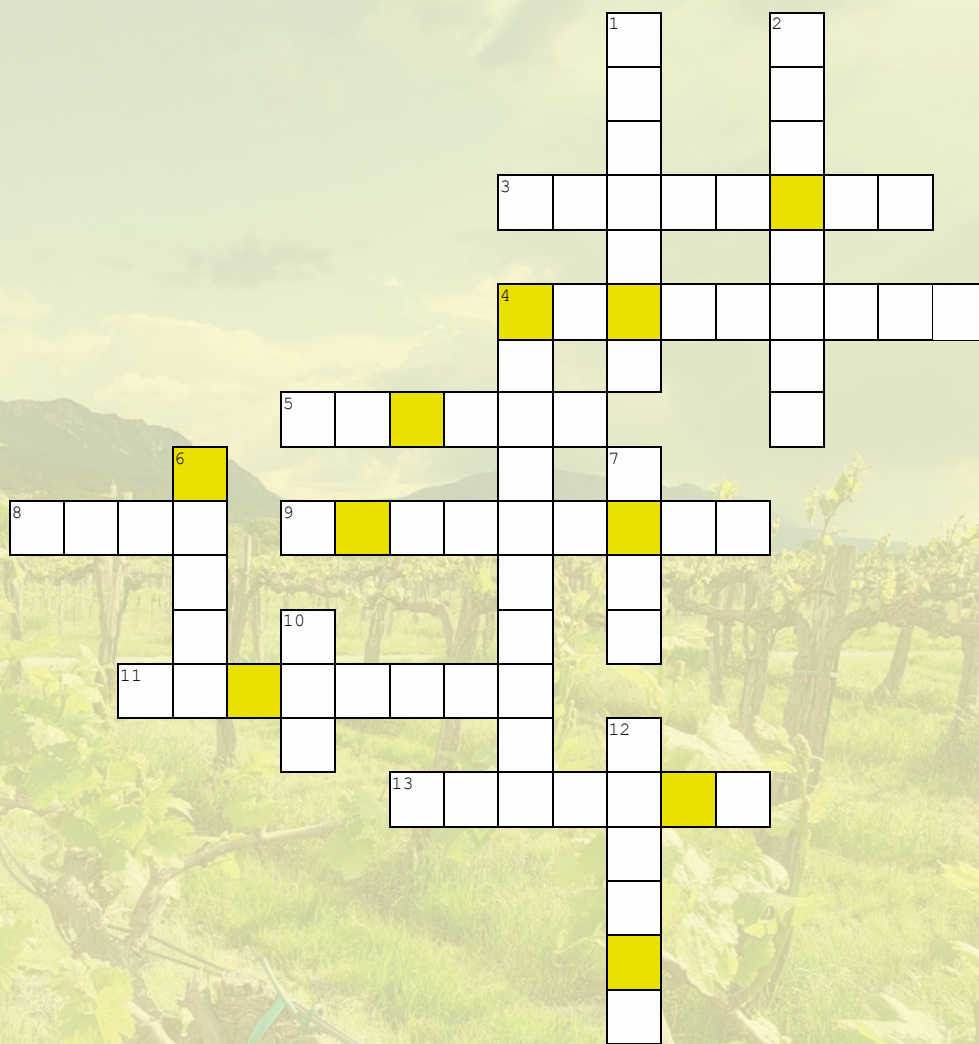
V kolikor želite dodatne informacije, pišite na naslov info.kzipavska@gmail.com.

Več o Kristini Bogataj pa lahko dobite na njeni spletni strani www.kristinabogataj.com.

KRIŽANKA | ČAS ZA PIKNIK!

Toplo vreme ponuja idealne razmere za pripravo piknika. V tokratni nagradni križanki odkrivamo gesla, povezana s slednjim. Vsi, ki želite sodelovati v nagradnem žrebanju, pošljite do 10. 6. 2022 na e-naslov vipavski.glas.krizanka@gmail.com nagradno geslo, ki ga dobite tako, da premečete črke v obarvanih kvadratih. Namig: brez njih na pikniku ne gre. Nagrado podarjajo Vina Benčina. Uspešno reševanje križanke! Uspešno reševanje križanke!

VODORAVNO

- 3 | Sok iz limon.
- 4 | Kar prigriznemo.
- 5 | Bombetka z vsebino, lahko je zelenjavni ali mesni.
- 8 | Žlahtna kapljica.
- 9 | Na žaru pečeni mesni svaljki.
- 11 | Domače ime za jajčevac.
- 13 | Zmešana pijača.

NAVPIČNO

- 1 | Priljubljen je ocvrt.
- 2 | Pribor za žar, z njo obračamo.
- 4 | Kuhar si ga nadene, da se ne umaže.
- 6 | Z njo se posladkamo.
- 7 | Alkoholna pijača, ena od sestavin je hmelja.
- 10 | Na njem pečemo, brez njega ni pravega piknika.
- 12 | Majhno koščičasto sadje rdeče barve.